NOORD-BRABANDER.

Dicere verum
Quid vetat? HORATIUS.

NOMMER 57. 'S BOSCH. DINGSDAG 12 MEI 1835.

Kerkelyke Staat.

ROME.

Op paaschdag is Zijne Heiligheid in pausselijk gewaad en gedragen op zijnen zetel naar de hoofdkerk van het Vatikaan gebragt, om aldaar plegtiglijk den dienst te doen; de H. Vader werd, voorafgegaan van de Kardinalen, Prelaten en het pausselijke hof; na het H. Sacrament te hebben aanbeden, begaf hij zich naar zijnen troon en gedurende de tercen gesongen werden, kleedde hij zich voor de mis en begon de heilige offerande aan het pausselijk altaar; de H. Vader werd geadsisteerd door de Kardinalen *Pacca*, Deken als adsisterend Bisschop, *Mattei*, Diaken en van de Kardinalen *Rivarola* en *Marco y Catalan*, Zijne Eer, de Kardinaal *d'Avella* y *Navarro*, Auditeur der Rota, verrigte de functien van Sub-diaken. De Aartsbisschoppen en bisschoppen bedienden den H. Vader en de Kollegien van prelaten behoorden tot het verrigten van den dienst aan het altaar. Prins *Orsini*, Senateur van Rome, benevens de roomsche magistratuur waren om den troon geschaard; na de nuttiging reikte de H. Vader de communie aan de Kardinalen-diakenen en edellieden uit; na de mis vereerde Z. H. de reliquien der lancie en die van het ware kruis, daarna nedd hij op zijnen zetel naar de bovenste gallerij der kerk gedragen, van waar hij aan de vergaderde menigte den pausselijken zegen gaf. Van het kasteel St. Angelo werd het geschut gelost en het luiden der klokken vereenigde zich met een prachtig en overheerlijk muzijk. Koning don *Miguel* en de prins van Capua, alsmede vele lieden van aanzien waren bij de plegtigheid tegenwoordig; des avonds was de kerk en het plein verlicht en werden van het kasteel St. Angelo vuurwerken afgebrand.

— Het broederschap van de Trinitelt der pelgrims, hetwelk door deszelfs instelling verpligt is de pelgrims goed te ontvangen en wel te doen, heeft in deze laatste dagen, volgens gewoonte, blijken van liefdadigheid gegeven; men heeft de broeders en zusters van dit godvruchtig gesticht met den geest van deszelfs stichter, *Philippus Nerelis*, bezield gezien, en aangezet door de voorbeelden van doorluchtige personen, hebben zij eene ebe in gestald om de nederigste verrigtingen tegen pelgrims te oefenen; het getal dit jaar grooter geweest is te zijn. De Koningin van Portugal, onder anderen den *Miguel*, heeft zich in het institunt doen inschrijven en is tweemaal in het gewaad der broeders gekleed geweest, heeft de pelgrims aan tafel gediend en hun de voeten wel willen waschen; dit voorbeeld van nederigheid is niet anders dan door den godsdienst kunnen ingeboezemd worden, die ons leert en alle menschen als broeders te beschouwen.

— De hertog van Modena en zijne familie hebben in hunne parochiekerk al de plegtigheden der goede week bijgewoond. Op witten donderdag heeft de prins en de prinses in de groote zaal van het paleis de voetwassching aan twaalf arme grijsaards en de prinses aan twaalf arme vrouwen gedaan. In den namiddag, niettegenstaande den regen, bezochten de hertog, de prins en prinsessen te voet de heilige graven.

Engeland.

LONDEN, den 9 Mei.

In de zitting van het Lagerhuis van 27 April, meet volgens de dagbladen vermelden *Daniel O'Connell* lord *Alvanley*, die zich over zijne onderhandelingen met het ministerie op eene scherpe wijze had uitgelaten, *een opgeblazen gek* genoemd hebben. De lord heeft, zoodra hij deze persoonlijke beleediging vernam, daarvoor *O'Connell* tot een tweegevecht uitgedaagd; doch deze was, toen hij die uitdaging ontving, reeds naar Dublin vertrokken, en heeft, zoo het schijnt ten gevolge daarvan, in de eerste dagen op de uitdaging niet geantwoord. Lord *Alvanley* heeft, wegens dit niet ontvangen van een antwoord, pogingen gedaan, om *O'Connell* uit eene Londensche societeit te weren, en zijne aan hem geschreve brieven openbaar gemaakt. Na dezen stap is echter een der zonen *Morgan O'Connell* voor zijnen vader opgetreden, en heeft deze met lord *Alvanley* een tweegevecht met het pistool gehouden, waarbij geen der beide partijen gekwetst is. Hierop nu dit tweegevecht is een brief van den ouden *O'Connell* te Londen aangekomen, waarin hij verklaart, *dat zijne godsdienstige beginselen hem niet toelaten, een tweegevecht te houden, en dat hij lord* Alvanley *wegens eene aanranding der vrijheid van spreken van een parlements-lid zal aanklagen.*

Zekere *Benjamin d'Israëli* heeft daarop den 5 een brief aan *Morgan O'Connell* geschreven, houdende, dat diens vader hem onregtvaardiglijks in het openbaar grovelijk beleedigd had, en dat hij, na bemerkt te hebben, dat *Morgan O'Connell* als kamprechter voor zijnen vader optrad, dezen deswege tot een tweegevecht uitdaagde. De zoon heeft deze nieuwe uitdaging van de hand gewezen; doch de heer *d'Israëli* schijnt de zaak daarbij niet te hebben laten berusten. De beleediging, waarover deze zich beklaagde, bestond daarin, dat de oude *O'Connell* van hem, waarschijnlijk met zinspeling op zijne joodsche afkomst, gezegd had, *dat hij van den onboetvaardigden moordenaar aan het kruis afstamde.*

— De londensche dagbladen van den 9, ontvangen, melden dat lord *Russel* bij de verkiezingen van Devonshire het onderspit heeft gedolven en de heer *Parker* in zijne plaats tot parlementslid is verkozen.

— Te Dublin is den 28 April een groote vergadering der anti-Torie-Associatie gehouden, die aldaar tijdens de wegzending van het Whig-ministerie, in November des verleden jaars, was opgerigt. De heer *O'Connell* heeft daarin breedvoerig betoogd, dat deze vereeniging, op eene zegevierende wijze haar doel bereikt had, door de zaak der verdrukte Ieren eene zoo aanzienlijke meerderheid in het parlement te verschaffen, dat het hun vijandig ministerie gevallen was, en door een ander vervangen, dat, mits het zich naar de voorschriften eener geheele hervorming gedraagt, Ierland gelukkig kan maken. Hij stelde derhalve voor, deze associatie te ontbinden, en eene andere op te rigten, die hare werkzaamheden verder uitstrekken en in elk graafschap en in iedere stad van dat land zijtakken hebben moet, ten einde er de vrije verkiezingen te verzekeren. De uitslag dezer beraadslagingen is nog niet bekend.

Frankryk.

PARIJS, den 7 Mei.

Na twee dren beraadslagens over het incident of eenige verdedigers in het zoogenaamde monster proces buiten de orde der advokaten zouden worden toegelaten (*zie ons vorig nommer*), heeft het hof der pairs beslist, dat de president van de discrétionnaire magt, hem bij art. 295 van het wetboek van strafvordering gegeven, een wettig gebruik heeft gemaakt, en dat er mitsdien geene reden was, om in het verzoek der beklaagden te treden, dat hunne verdedigers, die niet tot de orde der advokaten behooren, zouden worden toegelaten. Vervolgens is de zitting opgeheven.

Woensdag morgen was de toevloed van nieuwsgierigen niet minder groot, en werden de getuigen en beklaagden met dezelfde voorzorgen binnengeleid.

Bij het openen der zitting verzocht een beschuldigde, *Baune* genaamd, dadelijk het woord, om tegen alle verdere debatten, mennaam tegen de voorlezing der acte van beschuldiging te protesteren. De president hem zulks geweigerd hebbende, kwam de geheele massa in beweging. De bekende *Cavaignac* verklaarde uit naam van allen, dat zij de verrigtingen van het hof als nietig zouden beschouwen, zoo lang hunne billijke wensch niet werd toegestaan. De procureur-generaal *Martin* verzocht dat den beklaagden het stilzwijgen zou worden opgelegd, opdat men met de behandeling der zaak konde voortgaan, en nam eindelijk, toen men zich met een verward geschreeuw daartegen verzette en dezelfde *Cavaignac* steeds het woord bleef voeren, tegen hem bepaalde conclusien, ter zake van beleedigende uitdrukkingen jegens regters in de uitoefening hunner functien, door de wet met eene gevangenisstraf van ten minste veertien dagen en ten hoogste zes maanden bedreigd. Op het oogenblik van dit requisitoir stonden de beklaagden andermaal op, met geweld roepende, dat zij allen in deze straf wilden deelen, en te midden eener zeldzame verwarring verliet het hof wederom de zaal, *om* over de gedaagde conclusien te delibereren.

Na eene beraadslaging van vier uren heeft het hof der pairs aan den procureur-generaal akte verleend van zijne conclusien te

gen den beschuldigden *Cavaignac*, het incident bij de zaak ten principale gevoegd, en voorts verklaard dat hetzelve, indien de loop der debatten andermaal mogt worden gestoord, de goede orde door ernstige maatregelen zoude handhaven. Daarna is de zitting opgeheven.

Donderdag morgen, (38e zitting) bij de opening der debatten, heeft de advokaat *Crivelli*, namens den beschuldigden *Guichard*, het woord gevraagd en bekomen, om zich te beklagen, dat dezelfde leden, die in het hof als kamer van beschuldiging hebben gezeten, en dus reeds eenmaal van de zaak hebben kennis genomen, thans op nieuw als regters zouden optreden. De procureur-generaal *Martin* heeft zijne bedenkingen bestreden, en het hof, na eene vrij langdurige deliberatie, dezelve verworpen. Toen vervolgens de griffier met het lezen der akte van beschuldiging een begin zou maken, is de beklaagde *Beaune* andermaal opgestaan, en heeft deze, in weerwil van alle pogingen der municipale gardes om hem tot zwijgen te brengen, met eene alles overschreeuwde stem eene protestatie voorgelezen tegen al de besluiten, die het hof tot nu toe genomen heeft, of nog nemen zoude, zoo lang niet de verdedigers, die de beschuldigden zich hebben gekozen, bij de debatten worden toegelaten. Zijne medebeklaagde hebben zich aan zijne zijde gevoegd, en de handen opheffende elkander gezworen, zich tot het uiterste tegen de zoogenaamde onwettige handelwijze van den voorzitter te verzetten. Daar het niet mogelijk was de goede orde te herstellen, heeft de militaire magt eindelijk de beschuldigden uit de vergaderzaal gevoerd, en is het hof onverrigter zake uit een gegaan.

— Bij de opening van dit groot regtsgeding waarin 121 beschuldigden betrokken zijn, zij droegen bijna alle knevels, vele lange haren en eenen langen baard; iedere categorie der beschuldigden zoo als die uit Lyon, Grenoble, Parijs, Marseille enz. hebben een onderscheidingsteeken. Voor het grootste gedeelte dragen zij de cocarde van 1790, en zijn over het algemeen goed gekleed.

De pairs dragen het rood gebordueerd kleed met den degen; het parket is in roode toogen en zamengesteld uit de heeren *Martin (du Nord)*, *Chégaray*, *Franck Carré*, *Plougoulm* en *de la Tournelle*; in het geheel waren 174 pairs tegenwoordigen 80 afwezig, wie hier derzelver namen.

De heeren prins de Tallyrand, hertog de Broglie, hertog de Maillé, hertog de Valentinois, graaf Dariuit de Tracy, graaf de Monbadon, graaf de Vaubois, markies Maison, hertog de Brissac, markies Boissy-Duccoudray, graaf de Ballune, markies de Castellane, Compans, graaf de Durfort, markies de Biron, markies de la Guiche, graaf de Louvois, markies de Mun, markies de Talaru, markies de Vérac, burggraaf de Morel-Vindé, markies d'Osmond, hertog de Sabran, graaf Choiseul-Gouffier, graaf Raymond de Bérenger, markies de Castellan, markies de Dampierre, graaf de Pontécoulant, graaf Pelet (de la Lozère), markies de Saint-Simon, markies d'Angosse, hertog de Conegliano, hertog de Valmy, baron Portal, graaf Roy, graaf Bordessoulle, graaf de Puységur, graaf de Chabrol graaf Emery, graaf de Courtarvel, graaf de Breteuil, burggraaf Kainé, graaf d'Ambrugeac, hertog de Brancas, graaf Ducayla graaf Lonjuinais, graaf de Chabrillan, markies de Brézé, hertog de Dalmatie, graaf de Sesmoisons, graaf de Richelieu, markies de Barthélemy, admiraal Duperré, markies de Boisgelin, president Lepoitevin, graaf d'Aubusson, de la Feuillade, graaf de la Grange, graaf Caffarelli, graaf d'Erlon, graaf Excelmans, graaf Français (van Nantes), graaf Saint-Sulpice, graaf Emerian, ridder Allan, baron Roussin, baron Grenier, markies de Sercey, markies de Grouchy, Canson, maarschalk graaf Gérard, graaf de Preissac, graaf Duchâtel, graaf de Saint-Aignan, president de Cassaignoles, Baillot, baron Bernard, markies d'Aligre, markies de Lauriston, de Gasperin.

— De heer *Levingston* is zaturdag middag te n vier ure aan boord van het fregat *the Constitution*, naar de Vereenigde Staten verrokken.

— De benoemingen voor de sedert eenige maanden openstaande bisschoppelijke zetels zijn thans bekend, zie hier dezelve. Mgr. *de la Motte-Fauvert*, Bisschop van Vannes, tot het aartsbisdom van Aix, ter vervanging van Mgr. *Raillon* en Mgr. *Dupont*, Bisschop van Saint-Diez, tot het Aartsbisdom van Avignon, ter vervanging van Mgr. *d'Humières*; de abbé *de Hercé*, pastoor te Laval, is benoemd tot Bisschop van Nannes en de abbé *de Jerphanion*, Groot-Vikaris van Bourges, tot het bisdom van Saint-Diez; de abbé *Thibault*, kanunnik van Notre-Dame [illegible] tot het bisdom van Montpellier, ter vervanging van Mgr. [illegible]; allen achtbare prelaten, zoo door de zuiverheid hunner gevoelens, als door hunnen ijver, godsvrucht en opregtheid van gedrag.

De abbé *de Hercé*, pastoor van Laval is neef van den Bisschop *van Dol*, een achtingwaardig prelaat, die onmenschelijk na de expeditie van Quiberon, dan het gevolg was, om de zieken te helpen, gefusileerd geworden is. De pastoor van Laval was vroeger maire der stad en afgevaardigde; hij behoort tot eene aanzienlijke familie van het land en is in groot aanzien. Hij was gehuwd geweest en reeds door zijn gedrag regelmatig en christelijk leven bekend, nadat hij zijne echtgenoote verloren en zijne eenige doehter gevestigd had, omhelsde hij den geestelijken staat en werd aan het hoofd van eene der grootste parochien van Laval geplaatst; deze benoeming kan niet anders dan met een levendig genoegen in het bisdom van Vannes vernomen worden.

— De ministeriele bladen beginnen thans zelven te erkennen, dat de generaal *Valdez*, in zijne eerste onderneming tegen de Carlisten, groote nadeelen geleden heeft. Die bevelhebber is, zoo als men uit de onderscheidene berigten kan opmaken, den 21 aan het hoofd van drie divisien van Vittoria naar Estella op marsch gegaan, doch heeft, zich sterk genoeg manende, zijnen weg door de gevaarlijke bergpassen van Boven-Amescoa genomen. Daar zijn echter zijne kolonnes op verscheidene punten in hinderlagen gevallen, welke de Carlisten, die sedert lang de landstreek als voornaamste schuilhoek en wapenplaats gebruiken, aan dezelve gelegd hadden. De kennis der plaatselijke gesteldheid is aan de Carlisten en hunnen bekwamen aanvoerder *Zumala-Carregui* uitstekend te stade gekomen. Door eene geveinsde vlugt hebben zij den generaal *Valdez* nog dieper in het gebergte gelokt. Van den 21 tot den 25 april hebben en ongebroken gevechten plaats gehad. Bij dat van den 22, dat te Arbizuza, niet verre van Estella, is geleverd, schijnt *Zumala-Carregui* vrij veel gevangenen te hebben gemaakt. Ook erkent men van de zijde der Christinos, dat de kolonne van hun generaal *Conrodova*, in den laten avond van den 25, bij het doortrekken van eenen hollen weg tusschen onbeklimbare rotsen, door het geweervuur der Carlisten, die op de hoogten post hadden gevat, waar de Christinos onbereikbaar waren, zeer veel geleden heeft. De generaal zelf was door een kogel in de lij gewond. Ook den 26 moest *Zumala-Carregui* tusschen los Arcos en Estella voordeelen op de Christinos hebben behaald.

De Carlisten beweren, dat de Christinos van de 10,000 man, die onder *Valdez* naar Estella waren opgetrokken, 3000 man aan dooden gekwetsten en gevangenen verloren hebben; doch dit getal zal wel overdreven zijn.

De generaal *Valdez* bevond zich den 29 te Viana, alwaar hij aanmenkomsten met lord *Elliot* hield. Hij schijnt de bekende overeenkomst over het uitwisselen der gevangenen [illegible] te hebben onderteekend, en dit stuk moet volgens [illegible] van den 7 aldaar reeds aangekomen zijn.

— Bij het moorden hetwelk te Madrid en Saragossa heeft plaats gehad, kan men een ander bloedbad voegen, hetwelk Murcia doet overstroomen; den 5 April waren de kanunniken op het punt om tot de waardigheid van *Doctoraal* een persoon te benoemen, die bekend stond de partij van *Christina* niet ingedaan te zijn, van dit voorwendsel gebruik makende, plaatsten zich de revolutionaire leiders aan de deur der kerk en naar mate de kanunniken aankwamen, noodzaakten zij hem een briefje aan te nemen, waarop de naam stond van dengene, welken zij gaarne gekozen hadden en voegden hem toe: *Dezen of het leven!* Een weinig later kwamen de *Urbanos* aan die de kerk binnendrongen en een notaris vermoordden, de personen die zich in den tempel bevonden, namen de vlugt zoo veel zij konden. Van daarafdorpen de *Urbanos* de stad moordende en kwetsende een ieder die zij ontmoetten; zij vernielden het paleis van den Bisschop en bragten aldaar acht personen om het leven; daarvandaan begaven zij zich naar het hotel van den intendant, alwaar zij insgelijks alles nedersabelden. Deze buitensporigheden duurden den geheelen nacht van den 6 voort; in het hospitaal was een groot getal bijna allen zwaarlijk geblesseerden gebragt, den 7 duurden de buitensporigheden voort en de persoon die deze bijzonderheden aan het dagblad *la Guienne* schrijft, zegt, dat men te Madrid op den 11 nog niet wist of de orde hersteld was. De *Sentinelle* spreekt van 22 geblesseerde en drie vermoorde priesters, alsmede van een griffier die in de cathedrale kerk den geest gegeven heeft. Het kapittel, zegt dit dagblad, heeft de kerk gesloten willen sluiten, doch in weerwil der kanunnieke wetten, heeft de militaire kommandant zich daartegen verzet om eene tweede beweging voor te komen. Te gelijker tijd heeft hij voorslag gedaan den Bisschop naar Albacete en den [illegible] naar Carthagena te doen vervoeren; deze laatste had echter aan de gebeurtenissen geen deel genomen.

Belgie.

BRUSSEL, den 10 Mei.

De afgevaardigden hebben donderdag het artikel in de wet op de gemeente-besturen aangenomen, waarbij de benoeming van den burgemeester door den Koning uit de leden van den [illegible] in

bijzondere gevallen buiten de leden van den raad, onder de verkiesbare leden der gemeente bepaald wordt, doch waarbij op voorstel van den heer *de Brouckere*, het amendement gevoegd werd, dat de burgemeester in het laatste geval slechts eene consultatieve stem in den raad zal hebben.

— De afgevaardigden zijn genaderd tot het punt in de wet op de gemeentebesturen, door den senaat geamendeerd, betrekkelijk de benoeming van schepenen. Door de heeren *Jullien*, *de Brouckere*, *Trentesaux*, *Dubus*, werd tegen het amendement van den senaat gesproken en de onmiddellijke verkiezing van schepenen door de kiezers verlangd, terwijl de heer *Milcamps* voor hetzelve sprak en de minister *de Theux* insgelijks hetzelve verdedigde. Van de beide opnieuw voorgestelde amendementen, het één van den heer *Dubus*, dat de schepenen direct door de kiezers zouden benoemd, het ander van den heer *Fallon*, dat zij door den raad en uit deszelfs midden zouden gekozen worden, werd het eerste met 47 tegen 32 stemmen verworpen, het laatste met 41 tegen 32 stemmen aangenomen, waardoor dienvolgens de Kamer bij haar vroeger besluit blijven, en het met den senaat omtrent dit punt oneens blijft.

— De engelsche ingenieur *Stephenson* is weder naar Londen vertrokken, na door den Koning met het *Leopolds*-ordo te zijn begiftigd.

— De wijding van Mgr. den Bisschop van Doornik moet heden morgen te Brussel ten plaats hebben.

— Te Hasselt is op zondag den 3 dezer een twistgeschil gevoerd. Een drietal officieren, die met in de R. K. kerk op eene onbetamelijke wijze gedroegen, hadden daarover aanleiding gegeven; bij het uitgaan der kerk werden dezelve door een aantal jongelingen op het lijf gevallen, waarbij zich weldra burgers en soldaten ondermengden en de gansche stad alzoo in beweging kwam. Gemelde officieren moesten in een openbaar lokaal de vlugt nemen, waar zij weldra gearresteerd werden.

Terwijl dit intusschen plaats greep had er op hetzelfde oogenblik een ander zeggelijk tooneel plaats. De gelegenheid eener begrafenis volgens kerkelijk gebruik, de personen die daaraan deel namen door eenige onder officieren van uit een logement bespot wordende liepen het huis binnen alwaar de kamers waar voormelde onder-officieren zich bevonden, met deze aan het worstelen gingen, tot de brigade marechaussée er bij kwam en de rechtende scheidde.

Een der officieren die de aanleidende oorzaak was en door de twee anderen werd aangezet, scheen beschonken geweest te zijn.

De ingezetenen vernemende dat het gebeurde op de straat in verband stond met de schandelijke gedragingen in de kerk, waren door de stoornis in de uitoefening van hunnen godsdienst, gelijk hanur lijk is, verbitterd geworden. Daarvandaan die beweging welke echter geene nadere gevolgen gehad heeft des avonds was alles wederom rustig zijnde het garnisoen in de kazerne geconsigneerd geworden.

Des anderendags hebben de officieren van het garnisoen zich en Corps benevens alle hunne officieren, op eenen oogenblik vrij gelaten waren naar den pastoor en kapellanen begeven ten einde hun leedwezen over het gebeurde te betuigen.

Men ziet hieruit hoe onvoorzigtig het is den openbaren godsdienst te willen aanranden en wie de rustverstoorders moeten genoemd worden.

Soortgelijke gevallen hebben wel eens meer plaats gehad en wanneer men den rustigen ingezetenen in zijne godsdienstoefening hindert, zijn de rustverstoorders de oorzaak van alle gevolgen en verdienen loon naar werken. Het is te hoopen dat zij de verdiende straf zullen ondergaan.

Nederlanden.

's HERTOGENBOSCH, *den* 11 *Mei*.

Zaterdag jl. is de 25ste verjaardag van H. K. H. prinses *Albert* van Pruissen met de gebruikelijke plegtigheden alhier gevierd.

— Bij eene missive van Z. Exc. den minister van binnenlandsche zaken, van 21 April jl., is aan de heeren gouverneurs der provincien te kennen gegeven, dat door een hunner de vraag is geopperd: «aan welke provinciale autoriteit de belanghebbende, »welke door eenen onvoorzienen ramp schade heeft geleden buiten »de provincie zijner woonplaats, zich tot het bekomen van onder»stand behoort te adresseren?» en dat daarbij tevens het voorstel is gedaan, dat tot regel wierd aangenomen, dat zulks geschiedde aan den heer gouverneur der provincie, binnen welke de schade geleden hebbende te huis behoort, en die uit den aard der zaak geroepen schijnt, om zich de belangen zijner onderhoorigen aan te trekken, en ook het best in staat is omtrent de omstandigheden van den belanghebbende inlichtingen te kunnen geven; terwijl daardoor ook de eenparige wijze van behandelen van dergelijke belangen der ingezetenen van hetzelfde gewest het meest zou bevorderd worden. Tegen de vorenstaande wijze van behandeling bestaan bij Z. Exc. den minister geene bedenkingen, te minder nog omdat, bij de opvolging van dezen regel, de heer Gouverneur, aan wien eene zoodanige reclame, als hiervoren is bedoeld, zal worden ingediend, dadelijk het vereischte onderzoek zal kunnen doen bewerkstelligen ten aanzien van de mate van gegoedheid en gemeenlijk staat van vermogen van den adressant; zullende, bij het ontvangen der inlichtingen deswege, door den voorschreve staats-ambtenaar kunnen beoordeeld worden, of, en in hoe verre er termen zijn om tot het constateren van het verlies het noodige te verrigten, en bm den, in voege voormeld, schade geleden hebbende op eenen maandstaat van verliezen, ten gevolge van onvoorziene rampen, tot onderstand voor te dragen.

— Den 4 dezer is Mgr. *C. L.* baron *van Wijckerslooth van Schalkwijk*, Bisschop van Curium, vergezeld van deszelfs secretaris, de eerwaarde heer *van Booijen* te Middelburg aangekomen en heeft des anderendaags het heilig sacrament des vormsels aan een groot getal katholijken uit Middelburg en Tervere toegediend; deze plegtigheid is met de grootste orde en tot groote stichting van hen die daarbij tegenwoordig waren, geschied. Mgr. heeft de gelooviger op de treffendste en reerendste wijze toegesproken; na afloop dezer plegtigheid vertrok Mgr. tot datzelfde einde naar Vlissingen en verliet tegen den avond dit eiland om zijne apostolische verrigtingen in Zuid-Beveland en in de geheele provincie Zeeland voort te zetten.

— In het keurvorstendom Hessen zijn de godsdienstgeschillen onder de protestanten, gelijk in andere landen, tegenwoordig zeer levendig. Men spreekt daar van eene synode, om de symbolische boeken te herzien. De tegen elkander overstaande partijen worden onderscheiden door den naam van rationalisten en pietisten. De laatsten houden zich stipt aan den letterlijken zin der genoemde boeken; de eersten willen ze geheel redelijk naar hun begrip verklaard hebben. Beide partijen zullen wederzijds, gelijk gewoonlijk, te ver gaan. Hoe tegenstrijdig eene synode over zulke aan de geschillen zou kunnen maken, ziet men niet in, even zoo min als men voor alsnog kan veronderstellen dat na afloop van den *Dank-, Vast* en *Bededag* door Do. *Scholte* ingesteld en op dingsdag den 19 dezer bepaald de kerkelijke geschillen onder de protestanten in dit rijk uit den weg zullen zijn geruimd.

DUBBEL.

De deugd heeft doorgaans bevalligheden zooveel vermogen op het hart der menschen, dat zelfs de slechtste der bedorvenste schrijvers daaraan geen wederstand konden bieden. Groote waarheden vloeiden soms uit de pen van *J. J. Rousseau*; waarheden die wel verdienen herhaald te worden om de vooroordeelen te doen verdwijnen, welke door eene bedorvene en ongodsdienstige opvoeding reeds ongelukkiglijk te veel veld hebben gewonnen; die schrijver, welke men hier wel mag aanhalen, drukt zich omtrent de tweegevechten op de volgende wijze uit.

«Wacht u den gebruikelijken naam van een te noemen dat wreed voorvoordeel, hetwelk al de deugden op het publieke veld degen heeft en alleen geschikt is om brave lieden te maken.

Waarin bestaat dit voorvoordeel? in het ongerijmde van het barbaarste denkbeeld, hetwelk ooit in den menschelijken geest is kunnen opkomen, te weten: dat al de maatschappelijke pligten door heldenmoed vervuld zijn, dat een mensch niet meer schurk, deugniet, lasteraar is, dat hij is beleefd, heusch, beschaafd, wanneer hij maar kan vechten, dat de leugen in waarheid verandert, dat de diefstal gewettigd, de trouweloosheid eerlijk en de ontrouw prijsbaar wordt, zoodra men dit alles met het zwaard in de hand volhoudt; dat een affront altijd door een degensteek hersteld is en men nooit met iemand ongelijk heeft, wanneer men hem maar vermoorden kan. Er is een ander soort van zaken, waarin zich de aardigheid met de wreedheid vermengt en waardoor men alleen een misdrijf bij toeval pleegt: deze is namelijk wanneer men zich verbeeldt men bloed ziet! Wat, tot dat men bloed ziet! Groote God! En wat dan met dit bloed gedaan? Wreedaard, wilt gij het inzwelgen?

Dachten de dapperste mannen der oudheid immer daaraan om hunne persoonlijke beleedigingen door bijzondere gevechten te wreken? Zond *Cesar* een Cartel aan *Cato* of *Cato* aan *Cesar*, voor zoo vele wederkeerige beleedigingen? En werd de grootste veldheer van Griekenland onteerd, toen hij zich met eenen Rok het bedreigen? Ik weet het, andere tijden, andere zeden, maar zijn er ooit dan goede, en zou men niet durven onderzoeken of de zeden van dezen of genen tijd diezelfde zijn, die de duurzame eer vordert? Neen, die eer is niet veranderlijk, zij hangt niet af noch van tijden, noch plaatsen, noch vooroordeelen; zij kan niet voorbijgaan noch bedorven worden; zij heeft hare eeuwigdurende bron in den oprechten mensch en in den onveranderlijken regel [illegible] de

verlichtste, de braafste en deugdzaamste volken der aarde de duel niet gekend hebben, dan zeg ik, dat het geene instelling voor de eer, maar eene schandelijke en barbaarsche mode, haren, wreedaardigen oorsprong waardig is. Het staat nog te weten of de eerlijke mensch, wanneer het zijn leven of dat van een ander geldt, zich naar de mode gedraagt en of hij niet meer waren moed bezit om die te trotseren, dan wel om dezelve te volgen. Wat zou hij doen die zich daaraan wil verklaren in plaatsch alwaar geen tegenovergesteld gebruik bestaat?

De regtzinnige mensch, wiens leven klekkeloos is, en die nimmer eenig teeken van lafhartigheid gaf, tal een afschuw hebben zijne handen aan eenen manslag te bezoedelen en zal daarmede veel meer vereerd zijn. Altijd bereid zijn vaderland te dienen, den zwakken te beschermen, de gevaarlijkste pligten te vervullen en in alle billijke en regtvaardige ontmoetingen te verdedigen, hetgeen hem ten koste van zijn bloed dierbaar is, toont hij in zijn gedrag dezen onwrikbaren moed, die men zonder de ware dapperheid niet hebben kan.

In de gerustheid van zijn geweten gaat hij regt door zee, hij vlugt noch zoekt zijnen vijand niet; men ziet dadelijk dat hij minder vreest te sterven dan kwaad te doen en van de misdaad en niet van het gevaar afschuw heeft. Indien de lage vooroordeelen zich een oogenblik tegen hem verzetten, dan zijn al de dagen van zijn eervol leven zoo vele getuigen die dezelve wraken en in een dergelijk gedrag beoordeelt men uit de eene daad al de overige zijns levens.

De zoo min verlicht en zoo bereidvaardige mannen om uit te dagen, zijn voor het grootste gedeelte onbeschaamde menschen, die, uit vreeze dat men hun openlijk de verachting welke men hun toedraagt, durft te betoonen, zich alle moeite geven om door luidruchtige waande eer, de schande van hun gebrek leven te bedekken.

De zielskracht, die den moed in boezemt, heeft ten allen tijde bestaan; zij stelt altijd de deugd boven de gebeurtenissen en bestaat niet in het vechten maar in niets te vreezen.»

*** Na eene ziekte van slechts drie dagen is op den 28 April jl. te *Luyk* overleden, de Wel-Edele Gestrenge Heer *ANTONIUS GODEFRIDUS VAN DER LOO*, Medicinæ en Chirurgiæ Doctor alhier, in den ouderdom van 44 Jaren, na alvorens voorzien te zijn geweest van al de laatste H.H. Sacramenten van onze Moeder de Heilige Kerk.

's Bosch, den 5 Mei 1835.

LETTERKUNDIGE AANKONDIGINGEN.

MAGAZIJN

VOOR

ROOMSCH-KATHOLIJKEN,

TEN VERSPREIDING VAN JUTTEN KENDIGENDEN.

Inhoud van No. 19:

Het groote Karthuizer Klooster, *met plaat.* — Over den Chineschen Inkt. — De Chinesche Koekjes Koopman, *met plaat.* — De Brilslang, *met plaat.* — Kerkgebruiken. — Reizen in de gebergten van Zuid-Amerika (Gevaarlijke reistogt over de Andes.) *met plaat.*

(Prijs per jaar *f* 5-50 en voor 3 maanden *f* 1-55 franco per post. De Inteekening geschiedt bij alle Boekhandelaars en Postdirecteuren des koningrijks.)

*** Bij de *Gebroeders LANGENHUYSEN* te *'s Hertogenbosch*, is van de Pers gekomen:

1o. VRIENDELIJKE AANMERKINGEN van *H. A. F. P.* op een Werkje, getiteld: eene voor onzen tijd gewigtige vraag van den Apostel *Paulus*, overwogen naar aanleiding van 1 Kon. I, 16. door eenen Hervormden Predikant, in de provincie Groningen. Uitgegeven bij *J. Mekel*, te Appingedam 1834. Prijs 40 Cents.

2o. BIJDRAGE TOT HET GEREFORMEERD MARTELAARS-BOEK, uit de geschiedenis van den dag. Prijs 10 Cents.

Ook zijn nog eenige Exemplaren te bekomen van het alom gezochte Werkje

DE STEM DER REDE bij de tegenwoordige Godsdienstwoelingen in Oud-Nederland. Eenen ernstigen Wenk aan alle Godsdienstige Gezindheden. Prijs 40 Cents.

Deze Werkjes zijn in getallen verkrijgbaar gesteld bij Langenhuysen te 's Hage en te Amsterdam en bij *H. C. Sladdin* te Groningen. Verder mede te bekomen bij dezelve verdere Correspondenten, als:

De Wed. van Genderen, te Tiburg. — Van Gulick en Herman Broeze & Comp. en de Wed. Stein, te Breda. — Van Dierpn, te Grave. — Van den Heuvel, te Ravenstein. — Hanese, te Geertruidenberg. — Vermeulen, te Arnhem. — Bolan, te Rotterdam. — Van Rossum, Banning en Schiltkoff, te Utrecht. — Wed. Gerrits, te Nijmegen. — Robyns, te Deventer. — Robyns Jr. te Zwolle. — J. Noman en Zoon, te Kampen. — Van Leeuwen, Thijssen en Langeveld, te Leiden. — Ten Hagen, De Visser en van Golverdinge, te Delft. — Hageboom, te Haarlem. — Terneuzen, te Vegchel en bij den Directeur van het Postkantoor te Helmond.

MARKTBERIGTEN.

Amsterdam, den 8 Mei.

Tarwe, als voren, 129, 132 pond witbonte Poolsche *f* 218, 220. 130 pond N. Pommer *f* 165; 128 pond Oderbrucher *f* 155.

Rogge, weinig handel, 122 pond Pruisch Pommer *f* 140.

Gerst, in vendom, 103 M. pond Vriessche vinten *f* 102.

Haver, prijshoudend, 84 pond Groninger dikke *f* 92 bij gerijt.

Boekweit, prijshoudend, 121 pond Nijkerker *f* 132.

Koolzaad, dadelijk te leveren 7 *f* vla lager, 9 Vate 53 pond op het Najaar *f* 9-11 hooger te leveren in September, 71 pond *Dijverzaad*, dadelijk te leveren, 52 pond Hollandsch *f* 320.

Hennipzaad, alhier *f* 190 à 230.

Jenever, het Nederl. Vat [illegible] 2 ruiter de hele- Amst. Proef het »

BUITENLANDSCHE BEURSBERIGTEN.

Te Weenen waren den 1 Mei genoteerd: 5 pCt. Metall. 102 4/4 pCt. 91. Bankactien 1315.

Te Londen waren den 8 Mei 3 pCt. geld 92 7/8. N. Werk. Schuld 2½ pCt. 88. 5 pCt. 102 7/8 à 1/4.

Te Parijs waren den 7: 5 pCt. kont. 107,95; op tijd 108,25; 3 pCt. kont. 81,75; op tijd 81,95. Nap. renten kont. 89,20; op tijd 99,25. Sp. perp. 5 pCt. 50 1/4. 3 pCt. 31. Portug. 5 pCt.

Te Antwerpen waren den 9 Belg. 106 1/4. O. Metall. 101 1/4. Nap. renten 92 1/4. Sp. Guebh. 49 1/4. perp. 49 1/8. 3 pCt. 34 1/4. Cortes 12 1/2. Obligatien 80 1/4. Coupons 32. Uitg. Metall. 22 1/4. Bras. 69.

BEURSPRIJS DER EFFECTEN, TE AMSTERDAM.

ZATURDAG, *den 9 Mei.*

	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers 4½ uur.
NEDERLANDEN. pCt.			
Werkel. Schuld. 2½	57 3/4	57 7/8	57 13/16
Dito dito 5	102 3/4	102 3/16	102 13/16
Uitgesteldе dito			
Finschett. dito	26 3/4	27	26 3/4
Amst. Syndik. 4½	95 3/4	96	95 7/8
Dito 3½	81 7/8	82	82
Schatk. 4½			
Oorlogsgelden			
Leening 1831			
Handel-Maats. 4½			
FRANKRIJK.			
Inschr. Grootb. 3			
ENGELAND.			
Dito per 12 Aug. 3			
SPANJE.			
Perpet. Amst. 5	49 3/4	49 7/8	
Dito 1000 3	31 1/4		

	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers 4½ uur.
SPANJE. pCt.			
Cert. bij *Osy Legr.* 4			
Uitgest. 3 pct. Sch.	21 1/8	21 9/16	
Cert. Bons. Lond. 5	50 1/8		
NAPELS.			
Certificat *L. e F.* 5			
Dito *Falc et C.* 5			
Leen. Lond. *R.* 5			
RUSLAND.			
Obl. *Hope* 1798/1816 5	104 3/4		
Dito dito 1818/19 5	105		
Cert. dito 1821/22 5	99 3/4		
Dito te Londen 5			
Certif. te Hamb. 5			
Inschrijv. Assig. 6	71		
Certificat. dito. 6			
POLEN.			
Aand. Loot. fl. 300			

	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers 4½ uur.
PRUISEN. pCt.			
Aand. loot. *R.* 50	11 5/8		
N. te Londen 1830 4			
OOSTENRIJK.			
Dito dito *f* 250 4			
Dito dito 250 4			
Metaliek 5	99 1/4	100 7/8	99 7/8
Dito Lotti 5			
Dito 2½	56 1/4		
Ween. B. Gulden 5			
Dito 4			
Cert. Stadsb. dito 2½	62		
Ween. Bancact. 3			
N. Weener aandeel.	732		
DENEMARKEN.			
Leening te Lond. 3			
BRAZILIEN.			
Dito *Rotschild.* 5	89 1/4	89 1/4	89 1/4

Koers van het Geld: Beleen. 2½ en Prol. 2½ à 2¾ pCt.

Te *'s Hertogenbosch*, bij de GEB. *LANGENHUYSEN*, Drukkers en Uitgevers.